

**LISTY
Z AURA – PONTU**

4/2007

Obsah:

Vážení přátelé.....	3
Kontakty.....	4
Česká a slovenská dramatika	5
Petr Zelenka	
David Jařab	
Benjamin Kuras	
Milan Kopecký	
Olga Černá	
Nové překlady.....	8
Anglicky psaná dramatika	
Carrick(ová) – Bjačková	
Hatcher – Bartoš	
Home - Dominik	
Churchill(ová) - Vlčková	
Pörtner, Abrams, Jordan – Fahrnerovi	
de Wet - Neumann	
Německy psaná dramatika	
Kaptein(ová) - Kotrouš	
Turrini – Štědroň	
Rusky psaná dramatika	
Choťjanovskij, Garučava – Krčálová	
Sigarev – Krčálová	
Další..	
Gavran – Kučerová	
Gavran – Ruljančić	
Sajko(vá) - Kučerová	
Thuróczy(ová) - Halász	
Hry, které je po dohodě možno získat jen za tantiémy.....	14
Nepřeložené texty.....	15
Anglicky psaná dramatika	
Bennet	Fleming
Letts	Mastrosimone
McPherson	O'Reilly
Quilter	
Německy psaná dramatika	
Haucke(ová)	Kaptein(ová)
Klaus	Lack
Schottenstein(ová)	Silberbauer
Vögel	
Severská dramatika	
Halle	Kaurismäki
Preisler(ová)	Thorsteinsson
A další...	
Ljachovecka	Nelega
Peca	

Vážení přátelé,

do blížících se vánočních svátků Vám přejeme hodně pohody a klidu a věříme, že si během čerpání nové energie do nadcházejícího roku najdete čas na pročtení čtvrté, letos poslední nabídky našich nových her.

Z českých luhů a hájů upozorňujeme zejména na dramatickou novinku **Petra Zelenky Očištění**, která měla premiéru v polském Krakově, a na texty **Davidu Jařaba**.

Kromě dalších nových překladů z angličtiny, němčiny, ale i ruštiny či chorvatštiny naleznete v nabídce zatím nepřeložené novinky zejména z anglosaské a německé oblasti, ale např. i texty **Aki Kaurismäkiho** či **balkánské** novinky.

Upozorňujeme, že aktuální číslo **Listů z Aura-Pontu** je vždy k nahlédnutí na [našich webových stránkách \(www.aura-pont.cz\)](#), včetně aktuálních [Novinek z Aura-Pontu](#), kde se dozvíte o dalším dění v naší agentuře. Máte-li zájem o starší čísla Listů, [napište nám](#) a my Vám je zašleme elektronicky či poštou. Jejich obsah průběžně ukládáme do naší internetové [Rukověti dramaturga](#), kde je k dispozici úplný přehled nabízených textů. Nyní v ní naleznete informace o **více než 3 000 textech původních českých a slovenských her, překladů i textů zahraničních autorů v originále, aktualizace databáze probíhá průběžně.**

Připomínáme, že Vaším zájmům vycházíme vstříc dalšími službami:

- na požádání Vám zašleme text námi zastoupených autorů a překladatelů,
- rozhodnete-li se některý z nich inscenovat, získáme pro Vás souhlas autora,
- vystavíme provozovací smlouvu.

Rovněž Vám texty zahraničních autorů (nabízené i Vámi vyžádané):

- obstaráme,
- v případě Vašeho zájmu doporučíme překladatele, dojednáme smlouvu se zahraniční agenturou,
- dojde-li k provozování, je naší odměnou provize z autorských honorářů,
- nedojde-li k provozování, vyúčtujeme Vám předem dohodnuté vynaložené náklady.

Díky našim bohatým zkušenostem a kontaktům v zahraničí Vám můžeme nabídnout **vyřízení práv k provozování děl** autorů z mnoha zemí celého světa:

vlámské části Belgie,	Maďarska,	Rumunska,	Srbska,
Bulharska,	Německa,	Ruska,	Švýcarska,
Holandska,	Polska,	Skandinávie a Pobaltí	USA,
Chorvatska,	Rakouska,	Slovinska,	Velká Británie a Irsko

a mnoha dalších (kromě Francie, Itálie a Španělska, kde jsou v současné době tamní monopolní agentury vázány exkluzivními smlouvami).

Můžete nás však kontaktovat i v případě, kdy si nejste jisti, kam se obrátit.

Vždy Vám alespoň poradíme.

Rádi Vám taktéž pomůžeme při výběru titulu, vhodného právě pro Vás. Vaše případné jednodušší dotazy zodpovíme telefonicky, složitější pak písemně.

Naše [právní oddělení](#) poskytuje právní konzultace.

Naše [produkční oddělení](#) Vám v případě potřeby pomůže při výběru interpretů. Dále Vám můžeme doporučit například režiséra, choreografa, případně výtvarníka nebo autora hudby.

Těšíme se na Vaše zprávy.

Jitka Sloupová, Michal Kotrouš.

Kontakty

VEDENÍ AGENTURY:

Zuzana Ježková, jednatelka – tel.: 251 553 994, zuzana.jezkova@aura-pont.cz

Magdaléna Šebestová, zastupující ředitelka – tel.: 251 554 938, magdalena.sebestova@aura-pont.cz

DIVADELNÍ ODDĚLENÍ:

Petra Marková, vedoucí – tel.: 251 553 994, petra.markova@aura-pont.cz

Texty a agentáž

Jitka Sloupová – tel.: 251 554 938, jitka.sloupova@aura-pont.cz

Michal Kotrouš – tel.: 251 554 938, michal.kotrous@aura-pont.cz

Zahraniční práva

Anna Pýchová – tel.: 251 553 994, anna.pychova@aura-pont.cz

Zuzana Ježková – tel.: 251 553 994, zuzana.jezkova@aura-pont.cz

SMLOUVY A PRÁVA TUZEMSKÝCH AUTORŮ:

JUDr. Aleš Kout – tel.: 251 553 993, ales.kout@aura-pont.cz

FINANČNÍ ODDĚLENÍ:

Martin Chramosil – tel.: 251 554 084, martin.chramosil@aura-pont.cz

Markéta Kotrbová – tel.: 251 554 084, marketa.kotrbova@aura-pont.cz

Hana Dohnalová, tel.: 251 554 084, hana.dohnalova@aura-pont.cz

PRODUKČNÍ ODDĚLENÍ:

Jiří Havel – tel.: 251 550 179, jiri.havel@aura-pont.cz

Martina Žitná – tel.: 251 554 938, 251 553 992, martina.zitna@aura-pont.cz

Markéta Mayerová – tel.: 251 553 993, marketa.mayerova@aura-pont.cz

SEKRETARIÁT:

Barbora Hledíková – tel.: 251 554 938, 251 553 992, barbora.hledikova@aura-pont.cz

Najdete nás na nové adrese:

Veslařský ostrov 62

147 00 Praha 4 - Podolí

tel. ústředna: 251 554 938

fax: 251 550 207

e-mail: aura-pont@aura-pont.cz

www.aura-pont.cz

Česká a slovenská dramatika

Petr Zelenka

OČIŠTĚNÍ

6 m, 7 ž, 1 chlapec, kompars

Hra sleduje dvě linie. Tou hlavní je příběh spisovatele Jacka, jenž své svědomí zatížil zločinem – „v náhlém pomnutí smyslů“ uspal a znásilnil jedenáctiletého syna svých přátel. Druhou tvoří historie pozvolného zániku televizní talk-show Očištění, v níž se známí a vážení lidé vyznávají ze svých hříchů. Právě do ní nasměruje Jackův nakladatel svého autora, když se mu svěří s vinou, která ho trápí. Ostatně jakákoli medializace by mohla pomoci prodeji Jackovy nejnovější knihy. Hrdina se po vnitřním boji do relace přihlásí a všechny aktéry svého činu na její vysílání předem upozorní. Během standardně probíhající show v představách znovu prožívá osudný večer. Televizní studio opouští připraven nést následky svého činu. Ke svému překvapení zjistí, že se nic neděje, pořad, ve kterém vystupoval, byl totiž pouze předtáčen a onoho večera byl vysílán jiný díl. Události – navenek příznivé – pak začnou hrdinu postrkovat do záhubného prázdna cynismu. Pořad se nakonec nikdy neodvysílá (šéfredaktor se totiž rozvádí s jeho moderátorkou). Show je zastavena a Jacek, který se během svých právních bojů kvůli neodvysílané show stihl v televizi slušně zabydlet, se stává autorem nové, daleko cyničtější a drsnější talk-show nazvané Mokry hadr. Na večírku oslavujícím její úspěch ho nakonec stihne morální facka, která ho však už zřejmě nedokáže zastavit: Když totiž svůj příběh vypráví jako smyšlený námět své nové knihy, jeho záměru se dostane tvrdého soudu morální autority: příběh, jehož hrdina nestojí o očištění, nemá smysl psát. V dnešním světě pokleslých médií se jakýkoli skandál stává nástrojem reklamního trhu a jeho reklamní hodnota zcela zastiňuje mravní rozměr. Jackův zločin tak zůstává bez trestu.

Krakovský Teatr Stary vlastní exkluzivní světová práva k uvádění hry na 18 měsíců. Její česká premiéra by se tedy mohla odehrát nejdříve 27.května 2009.

David Jařab (*1971)

Po maturitě na gymnáziu v Ostravě vystudoval režii na Divadelní fakultě Janáčkovy akademie v Brně. V letech 1993 – 1998 byl režisérem, členem kolektivního vedení a posléze uměleckým šéfem HaDivadla v Brně a současně byl v letech 1994-1998 asistentem v ateliéru režie A. Goldflama na JAMU. V letech 1998-2002 střídavě vyučoval na Střední soukromé škole pro reklamu v Praze, spolupracoval s ČT a režíroval v různých divadlech. Od roku 2002 je uměleckým šéfem divadla Komédie.

Je autorem či spoluautorem řady divadelních her a scénářů, z nichž většinu také sám režíroval, a to především v brněnském HaDivadle. V srpnu 2004 měl premiéru jeho první celovečerní film podle vlastního scénáře Vaterland – Lovecký deník.

V divadle Komédie je v současnosti autorem her či dramatizací, např. Nosferatu, Parsifal, Tři zlaté vlasy děda Vševěda, Utrpení knížete Sternenhocha, a režisérem, např. R.W.Fassbinder - Hořké slzy Petry von Kantové, Elfriede Jelineková - Klára S. Napsal a režíruje pokračování série her, jež se volně vztahují ke konkrétním lokalitám Prahy (Vodičkova - Lazarská, Žižkov, připravované Karlovo náměstí).

Bram Stoker – David Jařab

NOSFERATU

5 m, 3 ž

dramatizace

Hosté nepřijíždějí bez pozvání. Smrt nepřichází jen tak. Tam, kde je strach, je i slabost. Tam, kde je touha, je i zranitelnost. Jsme slabí a zranitelní, nebo jenom nejsme dost vnímaví? Někdy se stačí pořádně podívat ráno do zrcadla. Být připravený se vyplatí. Hosté nepřijíždějí totiž bez pozvání.

Dracula je příběh, která patří ve dvacátém století mezi světově nejproslulejší legendy vůbec. Je

zvláštní, že právě tato postgotická krvesajská story získala takovou popularitu. Dramatizace ctí základní příběh, ale rozhodně se vztahuje k osudům dnešního jedince a dnešní společnosti, láká k hlubším výkladům. Lze interpretovat jako velká sonda do temných stránek lidské duše a temných vrstev naší západní společnosti. Důležitá je atmosféra a emoce textu, které jsou nepojmenovatelné, ale možná pro pochopení, pocítění příběhu klíčové. Hra měla premiéru v září 2007 v divadle Komédie.

PARSIFAL

7 m, 2 ž, děti

Parsifal je parafrází slavné legendy o hledání grálu. Volně vychází ze středověkého textu Wolframa von Eschenbacha *Parzival*, který patří mezi nejučenější, ale také nejhermetičtější zpracování tohoto tématu. Tento *Parsifal* je však textem moderním, který není žádnou rytírnou. Hledání grálu, ostatně jako tomu bylo i ve středověku, je paralelou v hledání sebe sama, hledání vyšší existence, nesmrtelnosti atd. V tomto textu se jedná o scénickou alchymickou báseň, která je pro jevištním provedení koncipována jako např. svého druhu operní činohra.

ŽIŽKOV

6 m, 5 ž

Hra o lásce, zločinu a o tom, že když se někde objeví cizí chlap, tak je třeba ženským hlídat, jinak to blbě dopadne.

Hra je dalším pokračováním volného „místopisného“ cyklu. Po hře *Vodičkova – Lazarská* se tentokrát děj přemísťuje do jiné konkrétní lokality, do centra zájmu se dostává tradiční dělnická čtvrť Žižkov a osudy skupiny místních mladých lidí, kteří se utápějí v bezvýhodné šedi velkoměsta. Kraluje zde řevnivost, pomluvy, ale i láska a přátelství.

Vztahy rozvíří až přicházející cizinec – emigrant, který se vrací do rodného Žižkova. Jeho příjezd rázem rozmíchá na první pohled uspořádané vztahy, ženy ožijí, muži cizince zneužívají. Cizinec je zajímavý, provokuje, okouzluje a především nastavuje všem zrcadlo. Nakonec zmizí – jedná se o loupežnou vraždu, nebo odjel?

Hra ovšem není koncipována jako výhradně pražská – může být (i po případné změně názvu titulu) zasazena i do reálií periferie jiného města. I v malých Čechách je takovýchto měst dost a nejen na severu republiky. Ostatně městské periferie a nudná šed' mezilidských vztahů, kterou naruší neznámý příchozí, se nacházejí všude v Evropě.

Benjamin Kuras **NIKDY NEKONČÍ**

2 m, 2 ž, mužský hlas

Panovačná matka navštíví po 16ti letech vzájemného odloučení svého syna, žijícího v emigraci v Londýně – to je výchozí situace této hry. Příběh je situován do dvou předvánočních dnů roku 1984. Ovdovělá paní Molíková, která zůstává z pragmatických důvodů v KSČ, je ztělesněním vlezlé intolerance, kterou maskuje láskyplnou starostlivostí, zobrazen je i pavlačový antisemitismus živený totalitní propagandou. Matka se se synem Dannym dohaduje o vhodné nevěstě a uspořádání bytu, v těchto momentech se vynořují prvky absurdní komedie. Ta se prolíná s tísnivým dramatem o neřešitelném rozporu mezi ušlápnutým a arogantním socialistickým konformismem a riskantním životem v nejistotě svobody. Danny je smířlivý dobrák, ale když matka předčasně odjíždí, podaří se jí rozvrátit jeho pohodu – na povrch vyplují soukromá traumata z minulosti, před kterými se Danny snažil utéct. Postavy doplňuje ještě Dannyho podnájemník Ruda a přítelkyně Dalia.

Milan Kopecký **DÁMY Z ANIANE**

3 m, 3 ž, 1 mužský hlas

Děj této komorní hry je zasazen do poklidného městečka Aniane ve Francii. Dvě starší sestry,

Ester a Marie, žijí společně v malém domku. Ester je bývalá učitelka, Marie očekává příjezd svého syna Bertrama, kterého již léta neviděla. Obě sestry upíjejí v malém calvados a vzpomínají na zašlé časy, realita se mísí s jejich fantazií, čas pomalu plyne... Marie rozhlásí mystifikaci, že se chce na stará kolena vdávat a přichází další postava, místní „pábitel“ Oskar, romantický opilec, jenž přináší Marii růže a žádá ji o ruku. Kolorit doplňuje postava elegantního vzdělaného pana děkana a náhle se objevivšího mladého prostého instalatéra Jeana – Paula. Zmíněn je Oskar, jehož Marie milovala a jenž zmizel, aby po válce hledal svoji rodinu.

Zpočátku nezávazná, úsměvná, místy melancholická konverzace mezi všemi zúčastněnými prokládaná odchody a příchody těchto postav směřuje ke sdělení pana děkana, že se u něj na faře objevilo mladé děvče jménem Mares. Vyjde najevo, že Mares (podivné jméno složené ze jmen Marie a Ester) je dcerou Bertrama, tedy Mariinou vnučkou, a že zde má počkat právě na otce Bertrama, jemuž říkala Bert a se kterým odmala cestuje bohémky celou Evropou (o matce není zmínka). Mares je nespoutaný živel, čímž zaujme nejen mladého instalatéra. Když už to vypadá, že se všichni v domě šťastně shledají, přichází zpráva, že se Bertram zřejmě zapletl do jakéhosi nekalého obchodu a byl zabit. Mares nachází v tomto domě cíl své cesty.

Hra je založena na celkové melancholické poklidné atmosféře, na motivech hledání cesty, návratu. Dramatický konflikt představuje především zjevení Mares, aby se vše vrátilo téměř „čechovovsky“ do svých starých kolejí.

Olga Černá **O ŽLUTÉM KOPCI**

4 ž

Ve starém domě na vsi žije babička se třemi vnučkami. Vychovává je velmi přísně, nechce, aby kamkoliv chodily samy, zajímá ji jen práce v domě a v hospodářství. Dívky se s omezeným prostorem, ve kterém žijí, vyrovnávají každá po svém: nejstarší Agáta rezignovala, prostřední Anna žije kradnými útekami za láskou bez budoucnosti, nejmladší Adélka maluje. Babiččin svět, založený na strachu a přetvářce, se nevyhnutelně hroutí, vnučky si vyvzdorují svobodu. Svět „venku“ je ale mnohem obyčejnější, než v jejich snech.

Komorní hra pro čtyři herečky a čtyři roční a denní období.

Nové překlady

Anglicky psaná dramatika

Jeffrey Hatcher (Velká Británie)

KRÁS(K)A NA SCÉNĚ (COMPLEAT FEMALE STAGE BEAUTY)

z angličtiny přeložil Zdeněk Bartoš

14 m, 7 ž

Historická komedie vypráví příběh posledního anglického herce, který hrál ještě podle alžbětinských zvyklostí ženské role, Edwarda Kynastona. Po pádu Cromwellovy diktatury a obnově monarchie zářil jako Ofélie, Julie i Desdemona, zanedlouho však král Karel II. tuto praxi zrušil a Kynaston musel řešit zásadní problém: naučit se hrát i mužské úlohy. Přestože zápletka je smyšlená, hra je zalidněna skutečnými historickými postavami – od Kynastona, který hledá svou mužskou identitu i ve skutečném životě, přes Karla II. Stuarta a jeho milenkou Nell Gwynnovou, až po první herečku anglického jeviště Margaret Hughesovou a autora osobních deníků Samuela Pepyse.

Chyťře napsaná hra o soupeření ženského a mužského principu a zrcadlení muže v ženě a naopak, v mnoha ohledech podobná filmu *Zamilovaný Shakespeare*, nabízí možnost sympatické dobové podívané se svižnými ironickými dialogy a vypointovanými situacemi. Zároveň nahlíží do atraktivního divadelního zákulisí. Odehrává se v Londýně v letech 1661 – 1662.

William Douglas Home (Velká Británie)

LEDŇÁČEK (KINGFISHER)

Z angličtiny přeložil Pavel Dominik

2 m, 1 ž

komorní komedie

Slavný, lehce egocentrický spisovatel Cecil touží ve svém zralém věku po "druhém jaru". Elánu mu dodá zpráva o smrti svého někdejšího soka v lásce a rozhodne se zasáhnout, dokud je železo žhavé, a ucházet se o jeho vdovu Evelyn, ženu, kterou Cecil před padesáti lety nechal sám odejít. "Ještě jsem pořádně nežil," svěřuje se Cecil Hawkinsovi, svému věrnému, byť možná až příliš oddanému sluhovi. Jenže někdejší krasavice Evelyn, která se ještě nestačila vzpamatovat z manželova pohřbu, se má před Cecilovými milostnými útoky na pozoru. Nicméně celé odpoledne i při večerním popíjení si vyprávějí, popichují se a vzpomínají na staré časy - to vše k vzrůstající Hawkinsově nelibosti. Vážně je pro Cecila pozdě?

Caryl Churchill(ová) (Velká Británie)

V KUFRU (TRAPS)

z angličtiny přeložila Olga Vičková

4 m, 2 ž

Hra se zaměřuje na společenství několika lidí žijících v prvním dějství pravděpodobně ve městském bytě a v druhém v chatě na vesnici. I vztahy mezi postavami se proměňují: na začátku jedna z žen, Syl, řeší společně s Albertem péči o dítě a domácnost. Z následujícího dějství vyplývá, že Albert spáchal před narozením dítěte sebevraždu a Syl, která chodí s Jackem, neví, jestli se má rozhodnout pro mateřství, nebo pro povolání tanečnice. Jackova sestra Christie se v domě schovává před násilnickým manželem Regem. Po jeho příchodu do komunity vypráví frustrovaný mladík Del své milence Christie o znásilnění a vraždě nějaké ženy...

Hra ve svých jednotlivých částech působí realisticky, celek ale její racionální soudržnost popírá,

tu totiž zpochybňují nové skutečnosti vyvracející předcházející realitu. Postavám je tak ale dovoleno variovat a různě nahlížet jejich vzájemné vztahy a ambivalentnost lidských charakterů.

Jacqueline McCarrick(ová) (Irsko)
MUSHROOM PICKERS (HOUBAŘI)
z angličtiny přeložila Alena Bjačková
4 m, 2 ž

Tématicky i technikou text připomíná hry slavnějšího Martina McDonagha. I McCarrick(ová) nás zavádí do Irska, země, kde jsou výbuchy a hučení vrtulníků na denním pořádku, a spojení s rodným krajem je zároveň podmínkou i překážkou šťastného života všech místních obyvatel. Mladá herečka Laura se znechucená Londýnem vrací domů ke svému otci a oznámí mu, že je těhotná. Začne pracovat na farmě, kde se pěstují houby, a získá si pozornost Franka, jednoho ze tří bratří kteří jsou majiteli farmy. Frank má velké sny a chce si je splnit – v lese tajně pěstuje nové odrůdy hub a jejich prodejem do nejlepších evropských restaurací hodlá zbohatnout. Zároveň je místním lídrem IRA a nese zodpovědnost za mnohé atentáty. Povídá se, že stojí za zmizením známého dostihového koně Shergar, který je pohřbený pod jejich polem, a proto se houbám tak daří. Frank Lauru podporuje, aby odešla do Hollywoodu. Ta však nechce své dítě vychovávat v městském (nepřátelském) prostředí. Po otravě houbami ale Laura o dítě přijde (byla to náhoda nebo se o to přičinil Frank, který klade význam vize výš než význam života jednotlivce?), přijímá novou situaci a odjíždí.

Autorka nenásilně pracuje s náznaky symbolických významů a z motivů úrodného pole, tajemného nočního zjevení a nevyjasněných okolností Lauřina potratu vytváří tajemný svět, který se ale řídí jasnou vnitřní logikou. Houbaři jsou horkým kandidátem na jevištní ztvárnění – hra má šanci uspět na malém, středním i velkém jevišti, čistě soustředěná na textovou složku nebo bohatě ornamentována.

Hra vznikla už v roce 2002, premiéru však měla až o čtyři roky později v Southwark Playhouse v Londýně.

Paul Pörtner - Marilyn Abrams - Bruce Jordan (USA)
BLÁZNIVÉ NŮŽKY (SHEAR MADNESS - SCHERRENSCHNITT)
z angličtiny přeložili Helena a Martin Fahrnerovi
4 m, 2 ž
kriminální komedie

Adaptace německé hry Paula Pörtnera *Scherrenschnitt* (Střih nůžkami) ze 70. let slavila a stále slaví úspěchy – např. v Bostonu se dočkala dokonce zápisu do Guinnessovy knihy rekordů, hraje se tam totiž s úspěchem už přes dvacet let. Hra nás zavede do kadeřnického salónu "Bláznivé nůžky" s dosti svérázným personálem. Přichází několik náhodných i stálých hostů, s kterými můžeme prožít řadu všedních, s humorem podaných situací. Do toho v prvním patře někdo stále hraje na piano. Ale najednou piano ztichne... Vražda. Kdo z personálu v tom má prsty?

Hra nabízí situační humor a velký prostor pro improvizaci herců, zvláště ve své druhé polovině.

Reza de Wet (Jihoafrická republika)
MISSING (NEZVĚSTNÉ)
Z angličtiny přeložil Julek Neumann
1 m, 3 ž

Komorní jednoaktovka balancující mezi naturalismem a temnou pohádkovou fantazií. Odehrává se během posledního srpnového večera v chudém příbytku na okraji malého jihoafrického města, pronásledovaného vizí neznámého vraha a násilníka. Tomu je připisováno zmizení dvou dívek, které se ztratily rok po sobě právě poslední srpnovou noc.

Také Mien a Meisie, matka s dcerou, v jejichž domě se příběh odehrává, mají z neznámého

strach. Když přede dveřmi zastaví vůz, obě se vyděsí, ale je to jen rodinná přítelkyně Gertie, která dnes v noci nechce být sama. Slepý Konstábl, který příbytek navštíví jako jedna z bezpečnostních posil, jichž je tento večer město plné, vnese do domu zdánlivý klid. Ženám se Konstábl líbí, Gertie v něm vidí potencionálního ženicha pro sebe, Mien pro svou dceru, kterou se mu snaží podstrkovat. Mezi Meisie a Konstáblem se vytvoří jemné pouto - Konstábl je schopen odhalit v Meisie skrytou touhu po svobodě a probudí její ženskost. Před půlnocí odcházejí ženy spát a Konstábla uloží v přízemí. Ten odloží slepeckou hůl i brýle. Jeho kabát je z druhé strany oblekem Harlekýna, v nějž se Konstábl převlekem změní. Meisie se objevuje na schodech bosá v šatech z biřmování (tedy vystrojená tak jako ostatní zmizelé dívky) a Harlekýn ji odvádí do noci.

Lyrické drama, v němž autorka prostřednictvím vyprávění zkoumá mechanismus postupného narušování rodinného řádu až k jeho rozpadu.

Německy psaná dramatika

Johanna Kaptein (*1974 v Hamburku)

Autorka próz, divadelních a rozhlasových her, studovala scénické psaní v Berlíně, kde také žije a pracuje. Je autorkou moderních divadelních textů (např. Alma M., Geschichte von st. Magda – Příběh sv. Magdy, Isabell), ve kterých využívá porušení kauzality děje, kombinování snu a skutečnosti, různá hlediska vyprávěče a nabízí tak nejednoznačné interpretace, čímž v mnohém připomíná např. filmy D. Lynche. Je držitelkou řady ocenění, např. Stückpreis der Berliner Schaubühne (2005), nominace na Lenz-Preis (Jena 2006), stipendium Thomase Bernharda (2007).

Johanna Kaptein(ová) (Německo)

ISABEL (ISABELL)

z němčiny přeložil Michal Kotrouš

1 m, 2 ž

Téměř detektivní příběh: zmizela žena, muž je podezřelý a lékařka jej vyslýchá. Tolik fakta. Nejzvláštnější na Isabell jsou její vlasy – jsou zářivě červené a kontrastují s okolím. To zjistí muž při pohledu z okna protějšího domu. Stává se z něj voyer pozorující každý pohyb v bytě. Isabel jednoho dne vyráží do města, s červenými vlasy a bílým kabátem je ve střídajících se prostředích nepřehlédnutelná a muž jí pronásleduje ulicemi, v kavárnách, čeká před administrativní budovou, je svědkem tajného rozhovoru Isabel s podezřelým neznámým v baru. Pak na mnoho dní stopy mizí – až tajemný telefonát přivádí muže opět na stopu, která vede do lesa...

Mužovy záznamy i projev jsou fragmentální, některé detaily se opakují, jiné chybějí, chybí i kauzalita děje. Stala se vražda, nebo ne? V dialogích jsou předkládána fakta, která zdánlivě nepatří k příběhu, chronologie událostí se vyjevuje postupně, postavy nemusejí patřit do stejné reality. Důraz je kladen na hudební složku (různé zvuky a ruchy) a na barvy, postava Isabel ostře kontrastuje s šedým městem a bary, se zeleným lesem...

Kdo je ale Isabel – skutečnost, přelud, projekce muže? Existuje opravdu, nebo pouze v okamžiku mužova pozorování a pronásledování? Nejde o psychickou poruchu? Divák je nucen skládat postupně téměř lynchovský příběh a vyplňovat dějové mezery tohoto otevřeného textu vlastní interpretací.

Peter Turrini (Rakousko)
MŮJ NESTROY (MEIN NESTROY)
z němčiny přeložil Petr Štědroň
8 m, 4 ž

Vídeň kolem roku 1830: V Carl -Theateru je všechno páté přes deváté. Nestroy, autor a Casanova divadla, by zase rád postavil svou kariéru trochu více na „ty správné“ nohy. Z bývalé národní hvězdy klesl do hlubin lidových veselíc. Jeho manželka se vydala na útěk za lepší společností. A Nestroyova nová družka, zároveň také jeho ctižádostivá agentka Marie Weilerová, jej zjevně nemůže plně uspokojit v jeho touhách po štěstí. Hra „Můj Nestroy“ se – s výjimkou 3 z 25 scén – odehrává v čase mezi 1. březnem a 11. dubnem 1833. Je to doba od vzniku, přes zkoušení až k prvnímu provedení Nestroyovy hry *Zlý duch Lumpacivagabundus aneb Rozpustilý trojlístek* v Carl-Theateru. Johann Nestroy a Marie Weilerová jsou toho času při tomto divadle v angažmá. On jako herec a dramatik, ona coby herečka a zpěvačka. Divadlo by dávno zkrachovalo, kdyby Nestroy znovu a znovu nebudil nadšení publika a doběla nerozpaloval cenzuru a divadelní policii. Nestroy však usiluje o odchod od komediantské šmíry do vznešeného Burgtheateru, ten však před Weilerovou musí tajit. Marie Weilerová si však pomůže neobvyklými prostředky, když už skutečně hrozí změna angažmá.

Můj Nestroy je druhým literárním sblížením Petera Turriniho s hercem a dramatikem Johannem Nestroyem. Nová hra vypráví o vztahu divadelníků Marie Weilerové a Johanna Nestroye, o blízkosti a vzdálenostech těch dvou, smířování a zoufalství a o nutnosti každodenního hraní. Přes den zkoušeli a skoro každý večer společně stáli na jevišti. Text otvírá poměrně neznámou kapitolu Nestroyova života, jeho více než třicetiletý vztah k Marii Weilerové, ženě, kterou miloval i nenáviděl, to druhé často víc. Také vztah Marie Weilerové k Nestroyovi nebyl zcela bez poskvrn, dokázala z něj vymačkat a zhodnotit veškerý umělecký potenciál, vyplatit jeho první manželku a učinit se univerzální dědičkou. Udržovala hýřivého Nestroye na uzdě před kartami, ženami a alkoholem, donutila jej napsat i šest her ročně a přitom v nich ještě skoro každý den hrát. Jak vypadá vztah dvou divadelníků, který bezpochyby utvářela láska a nenávisť, sblížování a odmítání, za podmínek společné práce? „Komedie nebo tragédie? Asi to bude tak, jak je to s mými hrami už čtyřicet let: obojí zároveň,“ vyjádřil se autor, jenž vypráví s notnou dávkou vtipu a v rychlém tempu komedii, která je klasičtější, než by leckdo očekával, a v tom je právě její šarm.

„Mezi člověka a štěstí postavil život nespočetně barikád. Já jsem šašek, zajatej blázen, kterej každé večer lomcuje mřížema svýho vězení. Já lomcuju, a lidi se smějou. Křičím svý zoufalství skrze ty mříže na druhou stranu, a oni se smějou ještě víc. Publikum je můj žalářník, ti smíškové jsou moji dozorcí, já sot je můj osud, jsem odsouzenej k doživotnímu šaškování!“

(Johann Nestroy v *Můj Nestroy*)

Rusky psaná dramatika

Petr Choťjanovskij, Inga Garučava (Rusko)
MYSTIFIKÁTOR
z ruštiny přeložila Tereza Krčálová
6 m, 1 ž
hra o dvou dějstvích

Georgovi došel benzín, stopuje na dálnici a nikdo mu nechce zastavit. Z plných plic nadává každému autu, které ho mívá. Náhle se k němu jakoby odnikud přidá člověk a začne mu vysvětlovat, že jestli bude myslet negativně, nemůže očekávat žádnou pomoc. Georg je k němu nedůvěřivý, ale přesto se pokusí přeladit své myšlenky, což má pozitivní následky. Neznámý se mu představí jako Sput (zkratka od souputník) a požádá ho o malou službu. Georg se dívá jeho podivnému přání strávit u něj v domě týden. Od tohoto okamžiku začíná podivný vývoj událostí.

Sput se v Georgově domě seznamuje s jeho milenkou Irmou. Vysvětluje jim důvod svého pobytu: chce od Georga, aby ho přesně za týden zabil tak, že mu nožem probodne srdce, za což mu nabídne milión. Říká, že lidé pro peníze udělají všechno a že on chce pryč z tohoto světa, který ho ničí svou beznadějností. Georg má pak peníze získat prostřednictvím výherního lístku z ruského lota, jehož výherní čísla zná Sput dopředu. Georg je připraven s tímto návrhem souhlasit, Irma se tomu snaží zabránit. V Georgově nepřítomnosti se pokouší Sputa svést a docílit toho, aby s ním otěhotněla. Sput jí vysvětluje, že pokud se tak stane, zůstane vše při starém a na světě se nic nezmění. Georg v momentě, kdy v televizi hlásí vylosovaná čísla přesně odpovídající těm, jež jsou na výherním lístku, probodne Sputovi srdce.

Druhé dějství se odehrává po roce, kdy Georga pustí z blázince domů. Georg ihned po zabití Sputa sám zavolal policii a ke všemu se přiznal. Když však policie přijela do jeho domu, nenašla žádnou mrtvolu a na prostěradle byla místo krve šňáva. Georg slíbil Irmě, že si ji po návratu z blázince vezme. Poté, co se nechají oddat, jedou do Georgova domu. Objeví se tam dva sanitáři z blázince s tím, že Georg se má vrátit do ústavu na jakousi prohlídku. Irma přemlouvá Georga, aby zapřel, že Sput doopravdy byl v jejich domě. Chce s Georgem odjet na svatební cestu a bojí se, že Georgova umíněnost prosadit pravdu a přesvědčit o ní doktora tomu zabrání. Po nějaké době dohadování se objeví doktor. Georg ho zasvěcuje do celé historie a nakonec ho požádá o stejnou věc, jako ho před rokem požádal Sput. Doktor se na to chytne, rád by konečně aspoň jednou uvěřil svému pacientovi, že to, co říká, nejsou jen bludy. Ve chvíli, kdy má dojít k probodnutí, kolo lota se zasekne.

Vasilij Sigarev (Rusko)
DETEKTOR LŽI (DETEKTOR LAŽI)
z ruštiny přeložila Tereza Krčálová
2 m, 1 ž
tragikomedie

Hra o „škodlivosti pravdy“. Aby Naděžda Petrovna zjistila, kam před ní schoval její manžel, alkoholik Boris, peníze (ani on si to totiž v kocovině nepamatuje), pozve domů hypnotizéra. Kromě pravdy ohledně ukrytí peněz však Boris v transu sdělí i další osobní tajemství – že manželce jen lhal ohledně svého působení u elitního pluku v Kremlu, že ona sukně, která měla stát hodně peněz, byla z výprodeje a konečně, kolikrát byl ženě nevěrný. Nečekaný zvrát přijde v okamžiku, kdy se Boris z transu probere a spatří svoji ženu v náručí hypnotizéra – jde ale o náhodu. V záchvatu žárlivosti přinutí hosta (byť se zdá zamčený, není pro něj odtud úniku), aby zhypnotizoval také ji. Ve srovnání s tajemstvími Naděždy Petrovny jsou však lži Borise lehoučké jako dětské hříchy. Boris se rozhodne manželku, která stále leží v hypnóze, zabít a kdyby hypnotizér znovu neuspal v nevyzpytatější chvíli i jeho, došlo by ke tragédii. Hypnotizér poté opouští byt a nechává manžele v transu.

Hra o skutečnosti, že pravda by měla někdy zůstat ukrytá hluboko pod povrchem v podvědomí, nabízí gradující akční děj, ve vyzpytatých scénách trne úsměv na rtech.

Další...

Miro Gavran (Chorvatsko)
VŠE O MUŽÍCH (SVE O MUŠKARCIMA)
z chorvatštiny přeložila Blanka Kučerová
3 m

Hlavními tématy jsou přátelství a porozumění.

Hra je určena třem mužským hercům, kteří vystupují v pěti různých scénách. První vypráví o *Přátelích*, kteří společně vystudovali práva a jejichž přátelství je ovlivněno nevěrou jednoho z nich s manželkou druhého. Příběh *Otec a synové* je o urovnávání rodinných sporů a

nedorozumění, o odpuštění a lásce rodičů k dětem. Třetí scéna *Striptéři* je naplněna showbiznysem, erotikou, resp. příběhy jednoho malého erotického klubu. Příběh čtvrtý - *Milenci* - mluví o důvěře, lásce a odpuštění. Scéna z domova důchodců - *Staroušci* - se navrácí k mládí a přátelství, přátelé si odpouští a vypočítavostí dojdou i k lepšímu životu. Komédie měla premiéru na třetím ročníku Gavranfestu v Trnavě v roce 2006.

ČECHOV ŘEKL TOLSTÉMU SBOHEM
z chorvatštiny přeložila Dagmar Ruljančić
2 m, 2 ž

Kromě postav dvou slavných ruských spisovatelů zde vystupují i jejich manželky. Hra kombinuje vážné a komické scény a boží mýtus o velikosti Tolstého, neočekávaným způsobem promlouvá o konfliktu starého a mladého spisovatele. Prostřednictvím lehkých dialogů reaguje na moderní úvahy o vztahu muže a ženy, jejich snahy o nadřazenost a o strachu ze stáří a samoty.

Ivana Sajko (Chorvatsko)
ŽENA – BOMBA
z chorvatštiny přeložila Blanka Kučerová
1 ž
monodrama (pro herečku okolo 30 let)

Jak sama autorka v úvodu hry poznamenává – hra je především o ženě-bombě. Nejde o žádnou sex-bombu, ale ženu vražedkyni, která se připravuje (především vnitřně) na sebevražedný bombový útok.

Autorka si vypomáhá fiktivními osobami, halucinacemi. Sleduje možné i vlastní myšlenkové pochody dobrovolníka, který přináší smrt nejen jednotlivci. Do monologů jsou zapracovány novinové články, fakta z výzkumů a materiály mezinárodní organizace boje proti terorismu.

Katalin Thuróczy(ová) (Maďarsko)
PASTORÁLA (PASTORALE)
z maďarštiny přeložil András Halász
4 m, 2 ž

Příběh se odehrává v roce 1773 na zámku ve Fertődě, jehož přestavba do podoby zámku versailleského byla dokončena nedávno před tím (1764-66). Královnu, která do zámku zavítá, chce Miklós Esterházy uvítat řadou slavností: při této příležitosti je uváděno italské hudební pastorále, zakončené ohňostrojem. Odpoledne před představením uděluje Marie Terezie audienci umělcům v pastorále vystupujícím.

Po smrti svého manžela, Františka Lotrinského (v roce 1765), královna – na znamení smutku – vydala zákon, podle něhož se na území monarchie již žádná žena nesmí líčit. Tento zákon dodržuje i sama královna.

Cora, půvabná italská zpěvačka, která o zákonu nic neví, se chce velice zalíbit královně a na audienci se proto objeví nádherně nalíčená. Vypukne skandál: hrabě Esterházy upadne u královny v nemilost a aby zachránil vlastní kůži, obviní z tohoto maléru skladatele a kapelníka Haydna...

Lascivní a frivolní komedie je věrným obrazem pokrytecké a zhýralé společnosti té doby (naší doby?), společnosti, v níž nejsou uznávány žádné hodnoty umělecké ani morální, kde se krade, podvádí, lže, kde všechny hříchy jsou odpustitelné, za předpokladu, že viníkem je osoba vysoce postavená a její čin neuráží přísná pravidla etikety.

HRY, KTERÉ JE PO DOHODĚ MOŽNO ZÍSKAT JEN ZA TANTIÉMY

Zahraniční tituly, u nichž je možno získat provozovací práva pouze za tantiémy (%).

Autor	Titul	Smlouva do:	%
Edward Albee	Kdo se bojí Virginie Woolfové	24.1.2008	6
Ingvar Ambjørnsen	Elling a Kjell	23.5.2008	6
Alan Ayckbourn	Něco v ní je	16.2.2010	6
Alan Bennett	Kafkovo brko	9.9.2009	9
Marina Carr(ová)	Maja	30.6.2008	6
Martin Crimp	Story	7.10.2008	9
Christopher Dyer	Dobry muž s řehačkou	14.3.2008	8
Ben Elton	Popcorn	22.12.2008	8
Eve Ensler(ová)	Monology vagíny	26.9.2008	7
Lucille Fletcher(ová)	Promiňte, omyl!	5.9.2008	6
Dario Fo	Otevřené manželství	26.7.2008	7
Michael Frayn	Bez roucha	31.12.2010	9
Michael Frayn	Kodaň	8.5.2010	9
David Greig	Kosmonautova zpráva ženě...	23.5.2008	6
John Hale	Lorna a Ted	24.1.2009	6
Robin Hawdon	Úžasná svatba	10.6.2010	9
Caryl Churchill(ová)	Prvotřídní ženy (Top Girls)	20.2.2008	6
Juha Jokela	Mobile Horror	13.5.2008	9
Fritz Kater	Čas milovat čas umírat	9.7.2009	6
Neil LaBute	Bash (Úderný mejdan)	2.3.2009	8
Neil LaBute	Trůn milosrdenství	8.4.2008	7
William Mastrosimone	Jako naprostý šilenci	6.7.2009	7
Martin McDonagh	Lebka z Connemary	30.6.2009	7
Martin McDonagh	Mrzák inishmaanský	29.3.2008	7
Martin McDonagh	Pan Polštář	29.3.2008	7
Martin McDonagh	Poručík z Inishmoru	31.7.2008	7
Clare McIntyre(ová)	Růžový šampaňský	4.1.2009	6
Heiner Müller	Kvartet	25.10.2008	6
M. von Mayenburg	Eldorado	29.7.2009	6
Felix Mitterer	V jámě lvové	27.2.2011	9
Felix Mitterer	Účtování v domě božím	31.12.2010	8
William Nicholson	Na ústupu	26.5.2009	6
Mark Ravenhill	Polaroidy	27.9.2010	6
Mark Ravenhill	Sleeping Around	1.11.2008	6
Mayo Simon	Návod na přežití	30.6.2009	6
Larry Shue	Cizinec	25.1.2008	6
J.P. Shanley	Pochyby	5.4.2009	7
Sam Shepard	Nebožtík Henry Moss	27.5.2009	7
Rafael Spregelburd	Panika	25.11.2008	7
Tom Stoppard	Arkádie	28.4.2009	9
Tom Stoppard	Rock 'n' roll	2.3.2011	8
Tom Stoppard	To pravé	8.2.2009	8

Nepřeložené texty

Anglicky psaná dramatika

Ronan Bennet (Irsko)
LUCKY BREAK (KLIKAŘI)

13 m, 3 ž
filmový scénář

Klikaři je název německo-britské kriminální komedie natočené v roce 2001, její příběh je nyní dispozici k divadelnímu využití.

Životní smolař Jimmy se po nevydařené bankovní loupeži dostane do věznice Long Rudford. Postupem času poznává vězeňské figurky – sadistického dozorce Perryho, žháře Darrena, inteligentního Rogera, milovníka rajských jablíček Lennyho a také ředitele věznice Grahama Mortimera, který se před chmurnou realitou vězení utíká do světa muzikálů. Především je zde ale krásná psycholožka Annabel, která prosadí, že v rámci péče o duševní zdraví vězňů se bude hrát divadlo. Na program bude kus ředitele Mortimera, který v rámci své muzické vášně přepsal do muzikálové podoby osudy legendárního admirála Nelsona. Jimmy získá hlavní roli a během zkoušek rozkvétá láska mezi ním a Annabel, která hraje Nelsonovu partnerku.

Paralelně se zkoušením Jimmy, společně se třemi dalšími vězni, plánuje útěk, který má být načasován právě na okamžik premiéry. Na tu totiž mají přijít lidé zvenčí, dokonce divadelní kritika, a vězňové se chtějí vmísit do davu a tak se dostat tak ven.

Divadlo má úspěch a zdá se, že útěk se také povede. Ovšem když se skupinka utečenců škrábe přes zeď, Jimmy se rozhodne vzdát snu o svobodě a kvůli Annabel zůstane. A tak celá komedie končí trojitým happy endem: shledáním milenců (Jimmy zůstává ve vězení s krásnou psycholožkou), úspěšným zmizením zbylých tří trestanců (vrtulníkem) a také Jimmyho osobním vítězstvím – poprvé naplánoval něco, co skutečně vyšlo.

Neil Fleming (Velká Británie)
SUICIDE SQUARE (SEBEVRAŽEDNÝ VZOREC)

3 m, 3 ž

Suicide Square je hra o konzultantech, otravném fenoménu dneška, lidech, kteří jsou placeni za to, že si dělají nárok na pravdu a jiným lidem vnucují své zásady a cíle.

Sebevědomý, obávaný a respektovaný James Brown je hlavou konzultantské firmy. Jeho spolupracovníky jsou mladá, krásná a inteligentní a zdánlivě necitelná Nicola a přesný, ale ke všemu apatický Leif. Oba jsou samozřejmě maximálně výkonní, angažovaní, dokonalí cyničtí hráči a svojí aktivitou dohánějí to, co nemůže zastat sám James, který je upoutaný na invalidní vozík.

James si vytipuje Hugo Shackletona, muže středního věku, který stojí v čele firmy, již čeká neodvratná porážka od konkurence. James Hugovi vnutí svou pomoc i přes vůli Hugovy manželky Claire, která cítí, že vymytí mozku, nové agresivní myšlení a mladá milenka by mohly jejího manžela odlákat. Hugo tajně pozve konzultanty do své vily ve Francii a zde se připravují na veřejnou prezentaci. Hugo je nadšeným žákem, ale mezi konzultanty se objeví neshody – Nicola nezvládá svoji roli nastrčeného dráždidla a navíc začne projevovat city Leifovi.

Nečekaně se ve Francii objeví i Claire. Hra o to, jak zachránit krachující firmu, se najednou promění na souboj o moc mezi manželkou a Jamesem. Claire ale stačí jediná noc. Hugo sice načerpal nové sebevědomí a naučil se mluvit jasně a otevřeně, jeho rozhodnutí ale zní: prodat podnik konkurenční firmě a odejít do důchodu.

Pro Jamese je to bolestná porážka. V závěru hry se odhalí jako zakomplexovaný umírající člověk, který si sám přivodil trvalou invaliditu pokusem o sebevraždu. Konzultantství je jeho

seberealizací, protože z jiných lidí dělá posly svých vlastních ambicí. Konzultace pomohla, ale výsledky byly nekontrolované, neporazitelný James se zhroutil, konzultantská firma se rozpadla. *Suicide Square* je nejnovějším divadelním projektem (červen 2007) podpořeným londýnskou produkční společností Hydrocrackers.

Fleming, bývalý novinář a expert na mezinárodní energetickou politiku, v současné době působí jako režisér, překladatel a autor několika divadelních textů.

Tracy Letts (USA)

AUGUST: OSAGE COUNTY (2007)

6 m, 7 ž

rodinné drama o třech jednáních

Tracy Letts udělal od přímočarého brutálního thrilleru *Zabiják Joe* velký kus cesty. Toto drama, které sklízí v současnosti úspěchy na Broadwayi, svým stylem zapadá do proudu rodinného dramatu, který má v americké dramatičce silnou tradici. Při četbě si člověk nemůže nevzpomenout na O'Neillovu *Cestu dlouhým dnem do noci*, Hellmannové *Podzimní zahradu* a podobných příkladů by se našlo jistě větší množství.

Dějštěm hry je rodinný dům v Oklahomě poblíž Tulsy – velký a krásný staletý dům, nyní notně sešlý a vybydlený, nezdravě zabeđený. V prologu se setkáváme s Beverly Westonem (69), hlavním hrdinou, který vystupuje pouze v prologu, jak přijímá indiánskou hospodyně Johnnu (26). Že je indiánka je důležité pouze proto, že jde o člověka, který ještě neztratil zdravý rozum a ovládá mnoho užitečných věcí – starat se o nemocné, vést domácnost a dobře vařit. A tato domácnost péči potřebuje. Beverly totiž během celého prologu popíjí bourbon, i když jako zkušený celoživotní piják je schopen koherentně a na výši hovořit. Zasvěcuje Johnnu do poezie T.S. Eliota a do chodu domácnosti, zejména mu leží na srdci, aby se postarala o jeho ženu Violet, která je na práškách. V dalším dějství už Beverly nevystupuje, a přesto se o něm neustále mluví: zmizel. Do opuštěného domu se postupně sjíždějí odrostlé děti z celých Států. Přijíždí Barbara (46), jejíž život se zdá být naplněním všech parametrů amerického snu o rodině, a přece se nezadržitelně hroutí. S ní přijíždí její muž Bill (49) a dorůstající dcera Jean (14).

Objevuje se druhá dcera Ivy (44), i nejmladší Karen (40). Přijíždí i dominantní, malicherná Violetina sestra Mattie Fae (57), její ušlápnutý muž Charlie (60) a s nimi Little Charles, věčné dítě, kterému je nyní 37 let a není schopen se vymanit z matčina vlivu.

Postupně se dozvídáme rodinná tajemství: Ivy, která nemá na muže štěstí, chodí s Little Charlesem. Steve, který přijede jako nejnovější Karenin přítel, se podezřele rychle sbližuje s Jean, na svých 14 let až příliš vyspělou a vyzývavou dívkou. Dozvídáme se, že Beverly se utopil a postupně zjišťujeme, jaké dědictví zanechal v rodině. Little Charles je jeho syn a vztah s Ivy je proto incestní, Steve se jedné noci zapomene (oba s Jean jsou zkouřeni trávou), a jen tvrdá ruka indiánky Johnny ozbrojená kuchyňskou paličkou zabrání znásilnění Jean. Nakonec všechna rodinná tajemství vyjdou najevo. Barbara zůstává v opuštěném domě a hrozí, že bude kopírovat matčiny omyly. Přece jen ale existuje jistá naděje, že život půjde dál, lidé půjdou dál, i když navěky poznamenání tím, co udělali a co se dozvěděli na sebe i na své blízké.

Hra má blízko k moderní tragédii. Hraje se o kolapsu hodnot, o zoufalé snaze udržet vztahy nad vodou, o krutosti lásky, marném úsilí vychovat děti, o starých vinách a velké úzkosti ze života. Nejde však o temný obraz zoufalství jako u *Cesty dlouhým dnem do noci*. Hra obsahuje některé vyloženě tragikomicky laděné scény. Herecké příležitosti jsou na současnou hru zcela mimořádné - vynikající herecký materiál zejména pro dámy od 40 let výš.

Hra se v současnosti překládá do češtiny.

William Mastrosimone (USA)
EXTREMITIES (DO KRAJNOSTI)

1 m, 3 ž

Mastrosimone si v Čechách udělal renomé hrou *Jako naprostý šílenci*, která se před časem dávala v Národním divadle. Ačkoli se autor od letoška řadí k šedesátníkům, zapsal se u nás jako poměrně cool. *Extremities*, hra s téměř třicetiletou historií, potvrzuje, že Mastrosimone je angažovaný dramatik. V tomto případě úkol divadelníka výrazně přibližuje úkolům vlastním spíš novinářům či sociologům.

Jde o komorní drama, v němž autor pracuje svým obvyklým způsobem: používá prvky napětí, střídajících se pocitů viny a nejistoty, kdo je oběť a kdo útočník.

Hlavní hrdinka Marjorie tráví klidné odpoledne doma, když se objeví Raul. Nejdřív se zdá, že jde o omyl, Raul je ovšem čím dál tím agresivnější a Marjorie se pokusí znásilnit. Ta má ovšem štěstí, podaří se jí ubránit (nastříká mu sprej do očí) a v další scéně se role obrací.

Spoutaný Raul se stává obětí a Marjorie jeho mučitelkou. Ukazuje se, že dům, v němž bydlí tři ženy, dlouhodobě sledoval a znásilnění plánoval. Marjorie ho mučí za hranice snesitelnosti. Domů se postupně vrací spolubydlící Patricia a Terry – s nimi se měřítko spravedlnosti postupně vychyluje na obě strany. Nebyly svědky násilí páchaném na Marjorie, proto soucítí s právě trpícím Raulem; Marjorie argumentuje, že když ho pustí, spravedlnosti se nedovolá a ještě jí Raul později znovu ohrozí. Všechny řeší patovou situaci, přičemž Raul se postupně snaží vlichotit submisivní Terry i rozhodné Patricii. V průběhu pochopitelně na povrch vyplouvají vzájemné animozity a skrytá traumata všech tří žen.

Klíčový okamžik přichází ve chvíli, kdy Marjorie u Raula objeví nůž a zopakuje téměř slovo od slova scénu znásilnění, v níž však hrozí, že ho zařízne. Raul se přizná, že brutálně znásilňuje ženy a trvale uniká. Zbylé dvě ženy jdou na policii.

Hra nesklouzává k modelovosti, byť k ní značně tenduje, pro svou neustálou relativizaci viny, resp. provokující neschopnosti či nemožnosti (ne)vinu prokázat. Potenciálně napínavý text se skvělými hereckými příležitostmi.

Hra se stala předlohou k hollywoodskému filmu se Sarah Fawcettovou.

Conor McPherson (USA)
THE SEAFARER (POUTNÍK VE VLNÁCH)

5 m

Hra z irského venkova na překvapivém půdorysu varianty faustovského motivu.

V předvečer Vánoc se v domě bratří Harkinů, Richarda a Jamese zvaného Sharky, dělá to co, vždycky: pije. Nedávno oslepuvší Richard mírně terorizuje svého tajemnějšího bratra, který se vrací, aby se o něj staral: nejen že se nechá obsluhovat, ale soustavně nasává a zve si k tomu i své kamarády. Tak dům po celou dobu hry prakticky neopustí další alkoholik Ivan, který dělá Richardovi společnost v Sharkyho nepřítomnosti. V prvním jednání se zdá, že půjde o běžnou hru o irských zkrachovalcích – v další části se na scéně objevuje Nick a pan Lockhart. Nick je Sharkyho rival v lásce, který zvítězil; přichází na partičku karet a přivádí s sebou záhadného cizince, na místní poměry nezvykle upraveného. Z Lockharta, nadšeného a v kontrastu s ostatními kultivovaného muže, se časem vyklube jakýsi ďábel, hřích z minula, jenž si přichází pro Sharkyho duši. Když spolu osamí, dozvíme se, že Lockhart kdysi dostal Sharkyho z vězení, kde seděl za vraždu. Tehdy ve hře v karty vyhrál Sharky a na čas vykoupil svou duši: Lockhart přichází, aby ji vyhrál zpět. Ukazuje se, že podobného démona z minulosti má v sobě i Ivan, a výsledná hra se stává hrou skoro o život – o jejím významu však vědí právě jen Lockhart a Sharky.

Nakonec vyhrává Lockhart, když už je Sharky připraven odejít, ukáže se, že vlastně zvítězil Ivan, který v opilosti a pro ztracené brýle nesprávně přečetl své karty. Partička se tak svým způsobem propije k nesmrtelnosti či přinejmenším nedotknutelnosti.

Zábavná hra, která se snaží o zásadnější podtón, výhodné role pro herce mezi 40 a 50 lety.

Hra byla poprvé uvedena roku 2006 v Národním divadle v Londýně na scéně Cottesloe v autorově režii (byl to jeho režijní debut na této scéně).

Christian O'Reilly (Velká Británie)
IS THIS ABOUT SEX? (JE TO O SEXU?)

3 m, 2 ž

Moderní komedie o mezilidských vztazích, o sexu, o tom, co to znamená být mužem nebo ženou.

David miluje svou ženu Kay tak, že vaří, pere, je skvělý v posteli a dokonce si myslí, že by byla Kay ještě více ráda, kdyby se stal ženou. Kay se cítí vinna a zároveň utlačována takovým množstvím projevů lásky, přestává jíst a začíná preferovat kuřecí sandwiche - místo sexu se svým kolegou Paulem, se kterým si užívala při poledních pauzách. Oproti tomu David se namísto milování s přítelkyní Cathy ponoří do četby knihy a neuspokojená Cathy si kupuje sexy spodní prádlo v obchodě, kde si David kupuje svoji první podprsenku... Když si tedy každý dělá, co chce, proč není nikdo šťastný?

Hra není ani tak crazy komedií o podobách sexu jako spíš úsměvnou hrou o nepochopení mezi muži a ženami, o mezilidských vztazích, o tom, co to znamená být mužem nebo ženou.

Hra byla uvedena poprvé v Edinburghu v rámci Fringe Festivalu a na Dublin Theatre Festivalu v roce 2007.

Peter Quilter (Velká Británie)
A NIGHT AT THE OSCARS (NOC OSKARŮ)

3 m, 2 ž

komedie

Zábavná komedie pro dva starší herce (šedesátiletou ženu a sedmdesátiletého muže). Odehrává se v předvečer a během předávání Oskarů s prostříhy do minulosti. Herecký manželský pár reprezentuje „old Hollywood“ a jako takový je pozván, aby na slavnostním ceremoniálu zazpíval několik starých filmových melodií. On hrával v komerčně úspěšných filmech, dodnes je relativně známý, byť svou kariéru devastuje vystupováním v reklamách na léky, ona byla v osmdesátých letech nominována za roli ve skandálním filmu s lesbickou tematikou, ale nikdy se skutečně neprosadila a dnes jen čeká na pořádnou roli. Jejich nemilosrdné, ironické výměny, glosující mj. stav filmu, jejich patnáctileté soužití, herectví či sexuální aféry minulosti, čerpají z nejlepších tradic konverzačních komedií a jsou vtipně aktuální.

V první scéně se vypravují na svůj velký večer (s jednou oživlou vzpomínkou na to, jak Diana odcházela z rodného Buffala), dále se „předvádějí“ před řidičem, jenž je má odvézt na předávání cen (zde se přehraje natáčení inkriminované postelové lesbické scény), v druhé části je vidíme před vystoupením a vzápětí po něm. V komedii nechybí typicky americká vážná linka: Diana umírá na rakovinu a oba manželé si uvědomují, že jejich čas je konečný.

Jedná se o inteligentní komedii s trochou nostalgie. Výborné herecké příležitosti.

Německy psaná dramatika

Ursula Haucke(ová) (Německo)
FRÜHSTÜCK BEI KELLERMANN'S (SNÍDANĚ U KELLERMANNŮ)

1 m, 1 ž

komorní komedie

Nedělní ráno v kuchyni u Lotty a Rudiho Kellermannových, snídaně je připravena na bezchybně prostřeném stole. Káva je horká a silná, vajíčko má správnou konzistenci, ani moc měkké, ani moc tvrdé. Příjemné a pohodové snídání v rodinném kruhu nestojí nic v cestě. Jenomže jedno místo zůstalo prázdné – dospívající dcera Bärbel se nevrátila na noc domů. Zdánlivá maličkost

rozpoutá jízlivý rozhovor. Dozvídáme se např. o synovi, který se odstěhoval od rodičů již dříve a od té doby s ním matka lépe vychází. Situace se opakuje po čtrnácti dnech. Dialogy přerušují telefonáty, od syna, od Rudiho přítele, od Lottiny kamarádky. To vše je záminkou k výměně názorů. Matka se obou dětí s nadhledem zastává a je smířena se situací, že již „vylétly z rodného hnízda“, otec zastává staré pořádky, které již ztratily svůj význam, jako třeba společné snídani či obědy. Probírá s manželkou malichernosti, Lotta se však nenechává vyprovokovat a klidně manželovi oponuje... Na přetřes přijde problematika ženských rozhovorů o kompotech či výprodejích a mužských o opravě auta či údržbě zahrádky, také Lottin boj s cigaretami. Rozhovor a tím celá hra končí smírem a smířlivým happy endem - objetím.

Hra vtipně a sakrasticky popisuje scény ze života stárnoucích manželů, kteří si musejí zvykat na skutečnost, že zůstávají spolu v domácnosti sami. Je zasazena do maloměstského prostředí, kterému odpovídají i malé konflikty, jež jsou spíše úsměvné a všeobecně známé než závažné. Hra se tedy hodí především do oblastních divadel a byla poprvé uvedena v Berlíně v roce 1982.

Stephan Lack (Rakousko)

AUF DEN ZWEITEN BLICK (NA DRUHÝ POHLED)

3 m, 2 ž, 1 hlas

detektivní hra

Charlotte, 18 let, 172 cm, 59 kg, leží na pitevním sále prokuratury – byla znásilněna a zavražděna neznámým mužem. Na kraji pole ji našel messenger na kole, Robert. Charlotte se dozvídá z hlasu patoložky, že byla pravděpodobně ubodána, a stává se svědkyní své vlastní soudní pitvy. A Robertovi se tímto dnem změní život.

Pět let poté patří stále vražda k neobjasněným případům. Charlotte se stala součástí Robertova života a zdánlivě reálně se mu pravidelně zjevuje, stává se jeho noční můrou. Robert si přestává rozumět se svojí přítelkyní Annou, kterou poznal v den vraždy, i s přítelem Paulem. Robert našel na místě činu zapalovač, který nosí neustále u sebe. Zapalovač patří Paulovi.

Charlotte ovládá Roberta stále intenzivněji a jako personifikované svědomí jej nutí odhalit pravdu. V závěrečném setkání Roberta a Paula na místě činu se kruh uzavře zpět k okamžiku zločinu.

Autor vypráví tento kriminální příběh s citem pro postupné odhalování pravdy, míchá sen a skutečnost, pracuje s chronologií, s motivy viny, svědomí a pomsty. Postavy se propadají do světa své fantazie a podvědomí, děj se odvíjí jako film mezi minulostí a přítomností.

Johanna Kaptein(ová) (Německo)

ALMA M.

8 postav

Alma M., autorka milostných románek, má tvůrčí krizi. Její hrdinka, životem hýčkaná a krásná blondýna Deidre van Bruxelles, vykazuje stále častěji sklony k sebevraždě, a odmítá tak happy end. Alma je zoufalá – příběh se jí vymkl z rukou. Náhle se objeví na obzoru tajemný muž a slibuje vyřešení problému. Od té chvíle dostává příběh podivuhodný spád téměř po vzoru Hesseho *Stepního vlka*: Deidre se setkává s Leninem, jenž vstal z mrtvých, snáší nadávky matky Přírody, nachází panoptikální ubytovnu, kde dva dealeři diskutují o Edith Piaf a třicetileté válce a homoerotický sbor vojáků uvádí uměleckou vložku...

Autorka se vyhýbá tradičním dramaturgickým postupům, pohrává si s chronologií příběhu i charakteru postav a revuálním způsobem řadí absurdní scénu za scénou. Vytváří postmoderně barvitý svět, kde hraje hlavní roli překvapení.

Hra se v současnosti překládá do češtiny.

Händl Klaus (Rakousko)

(WILDE) MANN MIT TRAUERIGEN AUGEN (DIVOŠI ANEB MUŽ SE SMUTNÝMA OČIMA)

4 m, 1 ž

Od premiéry v roce 2003 provází hru úspěchy především díky nezaměnitelnému autorovu rukopisu. Gunter, lékař, který se vrací odkudsi z Moldavska, kde léčil nemocné tuberkulózou, do rodného města Bleibachu, vystoupí kvůli mučivému horku z vlaku dříve, než chtěl, a ocitne se na vylištěném, sluncem rozpáleném opuštěném nádraží kdesi na periferii města. Shodou okolností se dostává do spárů bratrů Flicků ("Flick" je německy "záplata", což trefně vystihuje tyto "samaritánské" sourozence, jakési temně groteskní postavy, které vrší a „flikují“ problém za problémem). Ti ho na liduprázdném nádraží přesvědčí, ať pokračuje v cestě až druhý den, vyčerpaného a žízňového doktora si proti jeho vůli začnou přivlastňovat a ač chce Gunter pokračovat v cestě, nemá dostatek sil vzepřít se. Bratři Flickové jej odvedou k sobě domů (nejprve ho vezou autem, ale dojde jim benzín a pumpa, kde by mohlo být i něco k pití, je zavřená), kde má údajně pomoci jejich sestře, která pracuje jako sestra v nemocnici a trpí epileptickými (?) záchvaty. Ukáže se, že ani v bytě není nic k pití, rodina doktora postupně pohlcuje a ničí, mj. neustálým proudem svých promluv. Zoufalý a od začátku žízň trpící lékař zažívá již v jakémisi deliriu před svým koncem (otrávil se znečištěnou vodou z vany?) náznaky lásky.

Autorův jazyk se stává jakýmsi médiem, vystupujícím mezi řádky textu, čtenář či divák je strháván nevyslovenou atmosférou, vírem promluv a zániku hlavní postavy, pro kterou není cesty zpět. Strohé a jakoby sluncem vysušené repliky vykreslují postavy na pomezí mezi zdvořilostními frázemi a obludností, stávají se melodickou a rytmickou skladbou pro pět hlasů, téměř bez pauzy, čárka znamená návaznost, tečka je tečka. Z textu vyvstává neúprosným sluncem projasněná noční můra protkaná kafkovskou absurditou.

Hra se v současnosti překládá do češtiny.

Deborah Schottenstein(ová) (Německo)

SANCTUS

2 m, 3 ž

David pracuje jako lékař humanitární organizace kdesi v daleké cizině a své zážitky, úvahy a pocity sděluje své manželce Elle v emocionálních dopisech. Pro rodinu Elle, zejména pro její mladší sestru Idu, je David idolem, téměř svatým mužem, ale také pokušením. Elle začne mít po dlouhodobém odloučení dost své role trpitelky a soucitných pohledů okolí – začne se setkávat se svojí první láskou Adamem a snaží se s ním opět nalézt společnou řeč. Zatím se Ida stále více ponořuje do imaginárního světa Davidových dopisů a začne žít v jiné realitě – vzdálený svět se prolíná do její každodenní skutečnosti.

Když se David vrátí, jsou všichni zúčastnění zaskočeni rozdílem mezi legendou a skutečností. Ida se až mysticky sblíží se „svatým“ a dojde k sexu na hranici znásilnění, zatímco Adam a Elle si začnou důvěřovat a opět se sblíží. Na konci ale zůstávají sestry opět samy, aby se společně snažili najít smysl rodiny.

Norbert Silberbauer (Rakousko)

FIRLINGER

1m

tragikomický monolog

Čestnému kostelníkovi Firlingerovi (slovní hříčka – "Firmling" znamená "biřmovaný"), který pracuje přes den v tiskárně, se přihodí jedné neděle v kostele nehoda. Ozve se prasknutí, spadne na něj dvousetkilový pískovcový anděl a zabije ho. Firlinger žil celý život podle Desatera, znal všech dvanáct apoštolů jménem a v počítači měl jako výchozí stránku web

kardinála, aby si každé ráno vychutnal kliknutím myši jeho úsměv. Na hřích prostě nebyl čas. Teď je Firlinger mrtvý a čeká na nanebevstoupení, ale nic se neděje. Zarezervoval si cestu, sbalil kufr, zaplatil účet, ale autobus nikde. Očekává svého anděla, který ho má vést ke Spasiteli, je však stále více zklamán a čekání se mění v rezignaci.

Rekapituluje svůj zbožný život, přičemž se začínají vynořovat jeho hříchy – zlost na lidi, kteří ho opustili, rozhořčení, nenávisť - zůstal bez ženy, bez lásky. Konečně vybízí Boha k reakci a ani si nevšimne, že se ocitnul v pekle – svém soukromém pekle. On, který věnoval celý život pouze pokrytecky církvi, se ocitá ve slepé uličce. Dochází k závěru, že si měl život více užít.

Autor vykresluje v tomto tragikomickém monologu mrtvého promarněný život a promarněné příležitosti naivního člověka, služebníka církve, jenž si chce své nebe koupit a který pomáhá lidem z čiré vypočítavosti.

Stefan Vögel (Rakousko)

DIE SÜSSESTEN FRÜCHTE (NEJSLADŠÍ PLODY)

2 m, 2 ž

Kdo ke komu v životě patří? Pragmatický daňový poradce Michael a rozverná sekretářka Claudie tvoří pár již osm let. Potrhlý umělec Georg a klidná květinářka Sarah zrovna tak. Dohromady jsou nejlepší přátelé. Ale hodí se vlastně k sobě? Vždyť jde o celý další život! Jakému přísloví se dá věřit: „Protiklady se přitahují“ nebo „Vrána k vráně sedá“? A tak se oba páry při jednom „alkoholovém“ večírku rozhodnou vyměnit si na dva týdny partnera. Co však začíná jako sladká hra, stane se brzy hořkou skutečností.

Severská dramatika

Jesper Halle (Norsko)

THE LITTLEWOODS (ZAKÁZANÝ LES)

7 m, 5 ž

Norská hra o dětském světě a o vztazích a zákonitostech, na kterých je postaven. Autor zachycuje, jak děti mezi sebou komunikují, jak si vytvářejí svoje postavení ve skupině, jak soupeří o vliv, moc, prestiž a popularitu a jak se vymezují vůči světu dospělých, ze kterého vycházejí rozhodnutí o jejich osudech. Vlastní děj nezahrnuje žádné dospělé osoby, ty se ke slovu dostanou pouze v komentářích po letech, kdy se už dospělí účastníci popisovaných událostí zpětně vracejí k zážitkům z dětství.

Skupinka dětí se schází na hřišti poblíž místa, kde všichni bydlí. Hrají si na školu, hádají se o bonbóny a baví se o důležitých věcech, jako je Gagarinův let do vesmíru. Skupina má svého outsidersa – Julii Nielsenovou, špatně oblečené děvče z chudší rodiny s obličejem od bradavic.

Kdesi za hřištěm je les, kam se nesmí a který je obehnaný plotem. Ale v plotě se najde díra, a tak se děti vydají špehovat bezdomovce, kteří se v lese usídlili. Překvapivě zde potkají Julii, která se už nějakou dobu straní ostatních a nechce prozradit, odkud má každý týden nové sladkosti a kdo jí dal drahý náhrdelník, navíc pořád pláče. Julii zřejmě někdo sexuálně zneužívá, ovšem co je jasné pro dospělé, děti nechápou.

Při další návštěvě lesa jeden ze starších chlapců nabídne cigaretu retardovanému Peeweemu, který způsobí lesní požár. Peewee je naštěstí zachráněn z hořící chaty, ale požár, o kterém si děti myslí, že vznikl při přistání Gagarinovy rakety, se rychle šíří a děti v panice utíkají. Nakonec se nezjistí, kdo oheň skutečně založil, a potrestání jsou bezdomovci. Lesní požár byl ale posledním okamžikem, kdy byla spatřena Julie Nielsenová. Jonas, Peeweeho starší bratr, který je jako jediný z dětí schopný soucitu se slabším, si o Julii dělá starosti a neustává v organizování záchranných výprav (v zimě ji např. hledají pod zamrzlou hladinou jezera). Ostatní děti na Julii rychle zapomněly a její místo zaujala nová dívka, hezká Martine.

Zmizení Julie Jonasovi po čase vysvětlí Anitra, která před požárem utekla domů do sklepa, kde

si ráda hrála. Odsud viděla, že kdosi zavedl Julii do vedlejšího sklepa, tam ji zabil a schoval pod uhlí. Anitra se však nesvěří nikomu dospělému a ani Jonasovi nikdy neřekne, koho tehdy viděla. Pak se jednou zjistí, že i nová dívka Martine má nový šperk a nechce říct od koho, také hodně pláče. Jonas se snaží vypáčit z ní její tajemství, ale marně. Příběh tedy končí novou hrozbou.

Aki Kaurismäki (*1957, Orimattila, Finsko)

Prošel spoustou zaměstnání, včetně pošťáka, myče nádobí a filmového kritika, než spolu se svým bratrem Mikou Kaurismäkim, taky filmařem, založil produkční a distribuční společnost. Aki i Mika jsou plodní filmaři, od počátku 80. let jsou společně zodpovědní za jednu pětinu celkové produkce finského filmového průmyslu, ačkoli Akiho dílo má více příznivců v zahraničí. Jeho filmy jsou krátké (říká, že film by nikdy neměl trvat déle než 90 minut, a mnoho jeho filmů má blíže 70 minutám), excentrické parodie různých žánrů (road movies, film noir, rockové muzikály), zabydlené chmurnými finskými alkoholiky a doprovázené eklektickou zvukovou stopou, obvykle vycházející z rock'n'rollu 50. let. V 90. letech točil filmy v Británii (I Hired a Contract Killer, 1990) a ve Francii (Život bohémy, 1992). Sám svou tvorbu rád přehnaně shazuje – např. o Leningrad Cowboys dobývají Ameriku (1989), svém pravděpodobně nejúspěšnějším filmu, říká: "Je to nejhorší film v dějinách, pokud nepočítáte filmy Sylvestera Stallona."

Z filmografie: 1983: Zločin a trest (Rikos ja rangaistus), 1987: Hamlet goes Business (Hamlet liikemaailmassa), 1989: Děvče ze sirkárny (Tulitikkutehtaan tyttö), 1989: Leningradští kovbojové dobývají Ameriku (Leningrad Cowboys Go America), 1992: Život bohémy (La Vie de bohème), 1994: Drž si šátek, Tatjána (Pidä huivista kiinni, Tatjana), 1996: Mraky táhly (Kauas pilvet karkaavat), 1999: Juha, 2002: Muž bez minulosti (Mies vailla menneisyyttä).

DAS MÄDCHEN AUS DER STREICHHOLZFABRIK (TULITIKKUTEHTAAN TYTTÖ – DÍVKA ZE SÍRKÁRNY)

scénář

Iris pracuje u běžícího pásu v sirkárně. Po práci ji čeká jen věčně mlčící matka a nemilovaný nevlastní otec, kteří sedí u televize a nechávají se od Iris obsluhovat. Sny a představy z milostných románek dostávají za své na tanečních zábavách, na kterých jako jediná zůstává na ocet. Když si koupí nové originální šaty a vyrazí na diskotéku, konečně si jí všimne neznámý muž a odvede si ji domů. Ráno nachází Iris na nočním stolku peníze určené pro ni. Zanechá tedy v bytě svoje telefonní číslo a čeká na zavolání. Poté, co se dozví, že je těhotná, napíše Iris muži dopis – je jí doručen šek určený na potrat. Vše je ale jinak – dítě ztratí po automobilové nehodě, kupuje jed na krysy – pro svoji matku, nevlastního otce a jednoho dotěrného chlapíka.

„A beautiful, unsentimental performance. Iris is the most deeply realized and affecting character in the Kaurismäki's Finnish trilogy." (NY Times)

Text je k dispozici v překladu do němčiny.

DER MANN OHNE VERGANGENHEIT (MIES VAILLA MENNEISYYTTÄ – MUŽ BEZ MINULOSTI)

scénář

Na cestě za prací je dřímající muž na nádraží ve velkoměstě okraden a brutálně zmlácen, v důsledku čehož ztratí paměť. Ocítá se na pokraji společnosti, ztrácí manželku (nepamatuje si ji), nemůže najít práci (nemá občanský průkaz a číslo konta, ani jedno si totiž nemůže zařídit, protože nezná své jméno). Na své cestě zpátky do normálního života (muž zjišťuje, že umí svářet, pomůže doručit peníze bývalým pracovníkům zkrachovalého podnikatele, který se pak zastřelil, je svědkem bizarního přepadení banky na pokraji bankrotu) potkává pracovníci charity a oba se do sebe zamilují. Muž začíná nacházet nové hodnoty, objevuje skryté vlohy, zorganizuje např. koncert skupiny pro bezdomovce.

Jde o portrét člověka, který se znenadání ocitne na dně společnosti a snaží se z této situace

vlastními silami dostat. Tematicky je volným pokračováním filmu *Mraky odtáhly* a předchází již temnějšímu filmu *Světla v temnotách*. Hlavními tématy zůstává boj o lidskou důstojnost, nezaměnitelný úsporný „suchý“ humor, ale i melancholie, blízké např. němým filmům (stručné repliky postav, výrazové herectví, důraz na celkovou atmosféru), cit pro osudy solitérů, kterým se náhle zkomplikoval život a kterým se nedaří zařadit do „normální“ společnosti.

Jak poznamenal německý časopis FAZ, „Kaurismäki to vše neinscenuje, nýbrž vykresluje pomocí kamery“. V Německu byl film poprvé zdramatizován ve Státním divadle v Drážďanech v lednu 2005.

Text je k dispozici v překladu do němčiny.

HAMLET GOES BUSINESS (HAMLET LIKEMAAILMASSA)

scénář

Hamlet, napomádovaný mladý muž v decentně elegantním dvojřadém obleku se stává po smrti své matky a nevlastního otce (byli otráveni) hlavním dědicem rodinného koncernu. Jako průmyslník však zůstává naivním snílkem, který i při zasedání dozorčí rady čte komiksy a jehož nezajímá masová produkce jeho továren, totiž gumové kachničky. Když se rozhodne pomstít smrt svého otce, začíná jeho cesta k sebezničení.

Kaurismäki interpretuje Shakespearovo drama jako nemilosrdnou kritiku kapitalismu a proplétá zručně dějové linie s poetikou a frázemi gangsterek. Nechybí autorův specifický zkratkovitý humor a ironie, jde o krutou komedii o špatnosti světa.

Text je k dispozici v překladu do němčiny.

WOLKEN ZIEHEN VORÜBER (KAUAS PILVET KARKAAVAT – MRAKY ODTÁHLÝ)

adaptace

Ilona a její manžel Lauri si vytvořili chudou, ale přehlednou společnou existenci. Nemohou si sice dovolit žádné výstřelky, ale mají i barevný televizor. Splátky za tento malý luxus ovšem nemají vyřešené. Malé štěstí končí, Lauri ztrácí práci jako řidič tramvaje, Ilona dostává výpověď, poté co byl restaurant „Dubrovnik“, ve kterém pracovala, prodán nadnárodnímu řetězci. Návštěva pracovního úřadu, banky a výherního kasina se stanou stanicemi na cestě na dno společnosti. Ilona potkává Melartina, bývalého kolegu. Ten má návrh – otevřít si vlastní restauraci. Objevuje se ale problém – kde vzít peníze?

Tematicky mají *Mraky odtáhly* pokračování ve filmech *Muž bez minulosti* a *Světla v temnotách*. Hlavními tématy zůstává boj o lidskou důstojnost, nezaměnitelný úsporný „suchý“ humor, ale i melancholie, blízké např. němým filmům (stručné repliky postav, výrazové herectví, důraz na celkovou atmosféru), cit pro osudy solitérů, kterým se náhle zkomplikoval život a kterým se nedaří zařadit do „normální“ společnosti.

V Německu byl film poprvé zdramatizován v Deutsches Theater Berlin v roce 2004.

Text je k dispozici v překladu do němčiny.

Juliane Preisler(ová) (Dánsko) THE SOUND OF CLOUDS (HLAS MRAKŮ)

2 m, 2 ž

Tesklivá, tichá, nostalgická hra, která využívá možností symbolického vyjádření. Díky tomu se autorce daří budovat atmosféru stísněnosti a smutku. Tématem textu je stagnace a rozpad partnerských vztahů.

Komunikace mezi manžely pojmenovanými jako Muž a Žena probíhá v marných snahách Ženy probudit v Muži aspoň jiskru zájmu o její duši a tělo. Žena neustává v nekonečných monolozích o tom, jak se jejich těla kdysi milovala, a ve vzpomínkách na výlet do Norska, kdy byli obklopeni

horami, které jim dávaly čas být sami sebou a zároveň hlídali jejich bezpečí. Vzpomínka na to, že si tehdy plánovali půjčit loďku na projížďku po fjordu, ale neudělali to, se pro Ženu stane symbolem promarněných příležitostí.

Pokaždé, když se Muž objeví na scéně, má nové zranění. Vždy krvácí a své skryté utrpení fyzicky zobrazené prostřednictvím tekoucí krve komentuje slovy: „Já přece vždycky krvácím, na tom nic není.“

Jedinými přáteli Muže a Ženy jsou manželé Lise a Allan, kteří někdy zajdou na večeři, při které se trapně mlčí nebo trapně mluví. Ačkoli už víme, že vztah Muže a Ženy v současnosti znamená pouze společné mlčení přerušované jejími monology, brzo se ukáže, že ani druhý pár na tom není nejlépe a jak Lise, tak Allan se snaží partnery opačného pohlaví zaujmout svou náklonností.

Muž se ale o Lise nezajímá a odmítne ji. Jeho filozofií je nevázat se na druhého člověka a klidně vydržet do konce života.

Muž oslepne. Lise a Allan se rozvádějí. Žena a Allan souloží na pohovce, když se ve dveřích objeví Muž. I když nevidí, pozná pach své Ženy a odhalí její nevěru. Zoufá si. Žena ale lituje a vysvětluje Muži, že šlo pouze o její dlouho nenaplněné fyzické potřeby. Zdá se, že jedno manželství se rozpadá, ale druhé vydrží. Muž začne pomalu komunikovat se Ženou, jedou spolu do Norska. Půjčí si loďku na projížďku po fjordu. Žena je šťastná. Muž vstane a jedním úderem vesla ji zabije.

Text je k dispozici v překladu do angličtiny.

Thornvaldur Thorsteinsson (Island)

AND BJÖRK, OF COURSE... (A SAMOZŘEJMĚ BJÖRK...)

3 m, 4 ž

Hra začíná Hansovým vyznáním: chtěl by být retardovaný, aby se mohl vyvázat z tohoto světa. Aby mohl říkat a dělat, co chce, a mohl se vzdát veškeré odpovědnosti. V další části se ocitáme na jakémsi neurčitěm kursu či terapii, na níž se setkává skupina rozdílných lidí, které spojuje nevyslovený problém. Kruh, variující mezi léčebnou skupinou a prapodivným psychokursem, na sebe v průběhu dalších obrazů prozrazuje své nejniternější frustrace související s těžko uchopitelným životem v současném světě a s traumaty z minulosti. Fragmentární dialogy podtrhují pocit rozpolcenosti – a mezi problémy s mezilidskou komunikací, s hledáním štěstí či správného zaměstnání zní nesmělý Hansův hlas: chtěl bych vyzkoušet všechno na světě (tj. nevím, kdo jsem a co chci) a pak bych chtěl umřít. Terapii, která se odehrává v podivném centru zasvěceném záhadnému mistrovi, vede Karin; zprvu všechny povzbuzuje, aby se svěřili se svými problémy, aniž by jim skutečně naslouchala, časem přestává dávat věcem řád a spoluúčastní se znovu prožívaných traumat.

V další části se pozornost přesune ke skutečnosti, že hra se odehrává na Islandu: všichni zúčastnění (tentokrát během pauzy) komentují svůj národ, i v této situaci se – stejně jako v předcházejících scénách – metaforou všeho stávají řeči o sexu.

Hra je (i jazykovou) parodií na životy průměrných třicátníků, kteří nevědí, co se sebou, dokážou své problémy pojmenovat jazykem obrázkových magazínů, ale ze svých potíží nikdy nevykročí. Pracuje s kontrasty: zatímco všichni touží po štěstí domnívajíce, že na něj mají nárok, vyprávějí s klidem o svých úchylnkách (jak říká pedofil Magnus: Nerad mluvím o svém sexuálním životě. Raději nechávám promlouvat skutky.) V další části se Magnus přiznává, že se pokusil spáchat sebevraždu: stane se centrem obdivu a o smrti se mluví jako o dalším z produktů konzumního světa.

Konverzace plné cynismu a černého humoru, který se obrací jak proti Islandanům, tak proti současné společnosti, je co chvíli přerušena vědomím, že se jedná o jakýsi terapeutický kurs a vzápětí znejistěna tím, že se jeho účastníci setkávají na různých (často nekonkrétních) místech. Jak říká jedna z postav, svět je chaos, a přesně tak působí i Thorsteinssonova hra – prakticky bez scénických poznámek, bez návodů ke snadné interpretaci, nabízející deformované a přitom pravdivé zrcadlo dnešním třicátníkům bez ohledu na místo narození – s naprosto překvapivým

koncem.

Text je k dispozici v překladu do angličtiny.

Další...

Margarita Ljachovecká (Rusko - Izrael) LOVUŠKA NA STAROSTI LĚT (PAST NA STÁŘÍ)

1 m, 5 ž

hra o jednom dějství

Hrdinou hry je Maxim Pavlovič, muž, který se ve svých šedesáti letech rozhodne, že si chce po třiceti letech manželství ještě užít. Když jednoho dne u večeře Maximova žena řekne v přítomnosti jejich třicetileté dcery, že ví o jeho milence, Maxim se nebrání a otevřeně se přizná k lásce k dívce, která je stejně stará jako jeho dcera. Rozvíjí se tragikomická zápleтка. Lidie, jeho žena, se rozhodne, že svého muže zabije. Maxim Pavlovič odchází ke své milence Vitě, aniž by tušil, že její láska je jen předstíraná. Ve skutečnosti je Vita připoutána lesbickou láskou k mužatce Saše. Role Maxima ve Vitině životě je prostá a předem daná: s jeho pomocí má Vita počít dítě, které pak chce vychovávat společně s mužatkou Sašou.

Vita svůj plán, využívajíc naivity stárnoucího „děduly“, opravdu realizuje. Když si šťastný otec přijíždí do porodnice vyzvednout svoji mladou ženu s dítětem, zjišťuje, jak hloupě se nechal napálit, odchází do parku, kde se chce v ústraní vyrovnat s nečekanou situací. Tady na lavičce jej objeví jeho dcera, která se shodou okolností také nedávno stala matkou a je poprvé na procházce s novorozencem. Když zjistí, co se otci přihodilo, odpouští mu, že opustil matku, neboť byl už dostatečně potrestán. Lidie, která je stále ještě odhodlaná k pomstě vraždou, Maximovi nakonec odpouští, neboť shledává trest, který uvalila na Maxima Boží prozřetelnost, dostatečným. V závěru hry říká: „Děkuji ti, Bože, že jsi mě ušetřil těžkého hříchu, který jsem měla právě spáchat.“ Aby si to však Lidie náhodou nerozmyslela, dostává Maxim od dcery pro jistotu klíče od chaty, kde má nějakou dobu pobýt, než se jeho rodinný život vrátí zpátky do starých kolejí.

Hra je komedií o mužské krizi důchodového věku, zpestřená zápletkou, jakoby převzatou z coolness dramatiky.

Alina Nelega (Rumunsko) KAMIKAZE

1 m, 1 ž

Jedná se dva monology - o svatební noci se ještě ve svatebních šatech setkají v místnosti ženich a nevěsta, Cristi a Kami. První monolog patří ženichovi, druhý nevěstě.

V prvním se postupně odkrývá jedna životní etapa Cristiho. Jako úspěšný chirurg, kterého vždy doprovázely jen úspěchy a ničím nerušený klidný život, se na operačním sále setká s těžce raněným drsným motorkářem Dukem, jenž měl se svým chopperem těžkou nehodu. Postupně mezi nimi vzniká zvláštní vztah - Cristi skrytě obdivuje drsného, alkoholem a drogami poznamenaného motorkáře, jenž, ač je jeho tělo plné jizev, svádí díky svému charismatu na klinice sestřičky. Po propuštění z nemocnice se Cristi stává pod vlivem Dukeho také motorkářem a brzy jezdí jen oni sami - snaží se Dukemu vyrovnat, leč je z jiného těsta, takže se jen zvyšují jeho komplexy a žárlivost. Kami, jeho nynější manželka, byla milenkou právě Dukea, který mu nakonec Kami na základě sázky a jako výraz satisfakce přenechal - zamilovaný Cristi jásal, Kami se stala konečně jeho. Duke sice vypadal, že o Kami nestojí a jen si s ní užíval, nicméně rozjede se plnou rychlostí motorkou proti zdi a spáchá tak sebevraždu. Nakonec svého monologu plánuje Cristi tlustou čáru za motorkářskou minulostí a plánuje společný odjezd do Kanady, kde manželé čeká spokojený život s dětmi a útěk před minulostí.

Kami svalí Cristiho na postel, pod záminkou milostných hrátek mu přelepí ústa a tělo páskou a začíná svůj monolog. V něm opovrhne měšťáckou budoucností v domě s bazénem, vyznává se, že od smrti Dukeho opovrhne sexem i motorkami a připadá si stará na sto let. Usvědčuje Kamiho z jeho žárlivosti, ctižádosti a komplexů vůči Dukeovi, zesměšňuje jeho měšťáckou průměrnost a přetvářku. Vypráví příběh svého dětství, v němž vystupuje onanující bratr, chuligánské kousky, kradená auta... V patnácti potkala Dukeho, který se přidal do party, a dostala přezdívku Kamikaze. Po převratu v roce 1989 se postupně přátelé dostávali k různým zaměstnáním - řidič kamiónu, ředitel supermarketu, pašerák cigaret a zbraní, který jeden granát ve tvaru plechovky od piva daruje Kami alias Kamikaze jako dárek. Právě tento granát chce Cami použít, až nastane pravá chvíle. Společný odjezd do Kanady se tedy nekoná - Kami odjíždí granát, přeje spoutanému Cristimu hezkou budoucnost a odchází s granátem v ruce z místnosti. Bum.

Další vývojová větev coolness dramatiky vyrůstá v Rumunsku.

Text je k dispozici v překladu do němčiny.

Stefan Peca (Rumunsko)

COLÖRS (BARVY)

6 m, 1 ž

Brooklyn, NYC. George, Frank a Damon mají zatím situaci ve svých rukou. Za chvíli ale leží jejich přítel Rocco mrtvý na Georgeově gauči. Zkusil jeho novou drogu - Yellow Dragon – nevyzpytatelný crack. Chyba. Otec George, bývalý policista, má přiletět ráno z LA. George má problém nejen s otcem, s kilogramy cracku a mrtvým Roccem – Damon po požití drogy tvrdě usnul a jde o čas. Když otec dorazí domů, je mrtvý Rocco odklizen do Frankova pokoje. Otec odjel do L.A. získat srdce Rosie – Georgovy matky. Místo toho ale zjistil, že Rosie odjela do Rumunska, aby si vzala scénáristu Pecu. Vyráží tedy tam - poté, co odhalí množství cracku a Rocco začíná být pohřešovaný. Vrhne se jakožto bývalý policista do akce. Georgie, Frank a Damon se rozjedou do Bukurešti, aby prodávali crack ve východní Evropě a zbohatli. Plán Georgova otce je využít Rosie. Neočekávané rozuzlení problémů Georgeovy rodiny se koná jedné noci v jednom bukureštském baru.

Hra využívá motivy coolness dramatiky, která, zdá se, našla další vývojovou větev právě v Rumunsku.

Text je k dispozici také v překladu do angličtiny.

LISTY Z AURA - PONTU
4/2007

© Aura - Pont s.r.o., Praha 2007
Redakčně připravil Michal Kotrouš.

Spolupracovali:

Zdeněk Bartoš, Alena Bjačková, Alena Byrne, Olga Černá, Benjamin Kuras, Jan Hančil, Zuzana Ježková, Tereza Krčálová, Blanka Kučerová, Marta Ljubková, Petra Marková, Anna Pýchová, Jitka Sloupová, Magdaléna Šebestová, Petr Štědroň.